SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 2814

SPRAWOZDANIE
KOMISJI KULTURY I ŚRODKÓW PRZEKAZU

o poselskim projekcie uchwały w związku ze 140. rocznicą urodzin Akiby Rubinsteina (druk nr 2704)

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu – skierowała w dniu 20 października 2022 r. powyższy projekt uchwały do Komisji Kultury i Środków Przekazu do pierwszego czytania.

Komisja Kultury i Środków Przekazu po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu uchwały na posiedzeniach w dniach 30 listopada i 13 grudnia 2022 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m podjąć raczy załączony projekt uchwały.

Warszawa, dnia 13 grudnia 2022 r.

Sprawozdawca

/-/ Krzysztof Piątkowski

Przewodniczący Komisji

/-/ Piotr Babinetz

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

SEJM

Projekt

UCHWAŁA

SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ..... 2022 r.

w sprawie upamiętnienia Akiby Rubinsteina w rocznicę urodzin

W grudniu przypada rocznica urodzin Akiby Rubinsteina – jednego z najwybitniejszych polskich szachistów, pierwszego polskiego arcymistrza uznawanego za najlepszego szachistę świata początku XX wieku.

Akiba Rubinstein urodził się w 1882 roku w Stawiskach koło Łomży w wielodzietnej rodzinie pochodzenia żydowskiego, choć niektórzy badacze wskazują, że mógł urodzić się dwa lata wcześniej. Z szachami zetknął się dopiero jako kilkunastolatek i bardzo szybko zajął się nimi zawodowo. W 1901 roku przeprowadził się do Łodzi, jednego z czołowych ośrodków szachowych, i do końca swojej kariery, nawet po wyjeździe do Warszawy, reprezentował barwy Łódzkiego Towarzystwa Zwolenników Gry Szachowej.

W 1909 roku podczas turnieju w Petersburgu ten wybitny szachista pokonał arcymistrza Emanuela Laskera i zajął pierwsze miejsce. Odmówił wówczas startu w barwach carskiej Rosji i w proteście postawił przy swoim nazwisku tabliczkę z napisem „Łódź". Trzy lata później, dokładnie sto dziesięć lat temu, wygrał pięć ważnych międzynarodowych turniejów z rzędu, co do dziś pozostaje światowym rekordem. W 1930 roku podczas III Olimpiady Szachowej w Hamburgu poprowadził polską drużynę do zwycięstwa, przyczyniając się do zdobycia przez Polskę drużynowego mistrzostwa świata. Razem z nim autorami tego największego w historii triumfu polskich szachów byli Paulin Frydman, Kazimierz Makarczyk, Dawid Przepiórka i Ksawery Tartakower. W następnych latach polska drużyna narodowa wielokrotnie zdobywała miejsca na podium i chociaż nikt nie powtórzył sukcesów Rubinsteina to jednak tacy zawodnicy jak Mieczysław Najdorf, Bogusław Jacek Bednarski, Agnieszka Brustman czy Marcin Kamiński na trwałe zapisali się w historii światowych szachów. Akiba Rubinstein uznawany był powszechnie za najwybitniejszego szachistę swoich czasów, ze względów finansowych nie miał jednak możliwości rozegrania meczu o mistrzostwo świata. Przez całe życie zmagał się z chorobą psychiczną, która ostatecznie zmusiła go do wycofania się z aktywnej gry i występów turniejowych. Umarł w zapomnieniu na obczyźnie w 1961 roku.

Chociaż nie pozostawił po sobie wielu prac teoretycznych, uznawany jest za jednego z największych klasyków szachów i pioniera nowoczesnej gry pozycyjnej. W 1950 roku Międzynarodowa Federacja Szachowa przyznała mu retrospektywnie tytuł arcymistrza.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w uznaniu twórczości szachowej i zasług Akiby Rubinsteina dla rozwoju polskich i światowych szachów oraz promocji Polski na świecie, upamiętnia jego postać.